

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om läkarundersökning av fartygspersonal

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om läkarundersökning av fartygspersonal ändras. Det föreslås att det till lagen fogas en bestämmelse enligt vilken läkarundersökning av en person som hör till fartygspersonalen och som arbetar ombord på ett finländskt fartyg kan utföras även utomlands i en sådan stat som har godkänt 1978 års internationella konvention angående normer för sjöfolks ut-

bildning, certifiering och vakthållning samt sjöarbetskonventionen från 2006. Läkaren som utför läkarundersökningen ska ha rätt att utföra läkarundersökning av fartygspersonal i den stat där undersökningen utförs. Läkarintyget ska utfärdas på engelska.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

För att få arbeta ombord på ett fartyg ska fartygspersonalen uppfylla de hälsokrav som uppgiften förutsätter. Enligt den gällande lagstiftningen krävs att läkarundersökning av fartygspersonal som arbetar ombord på fartyg som seglar under finsk flagg ska utföras av en i Finland godkänd sjömansläkare. Allt eftersom verksamheterna internationaliseras har ett behov av att ändra lagstiftningen uppstått när det gäller att godkänna utländska läkarintyg i Finland. En del av fartygen rör sig inom avlägsna områden och kommer sällan till Finland och till fartygspersonalen hör ett tilltagande antal utländska arbetstagare som inte besöker Finland när de ingår anställningsförhållandet. Enligt den gällande lagen om läkarundersökning av fartygspersonal (1171/2010) ska också en läkarundersökning av en utländsk arbetstagare utföras av en i Finland godkänd sjömansläkare.

Varje stat har i princip sin egen lagstiftning om läkarundersökningar för fartygspersonal som följer Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) anvisningar för hälsounder-

sökningar och andra internationella bestämmelser. Enligt dessa ska hälsoundersökningarna i allmänhet vara utförda av en sjömansläkare som blivit godkänd i flaggstaten. Det har funnits egna grunder för den statsspecifika praktiken. Sjömansläkarna i varje stat har i jämförelse med utländska läkare bäst känt till ifrågavarande stats rederier, sjöfart och den allmänna hälsovårdens verksamhet samt författningar som rör denna. Det att läkarundersökningarna har fokuserats till vissa enheter och samma sjömansläkare, även om det inte har krävts, är i sig en positiv sak för uppföljningen av individens hälsouppgifter och hälsa.

Internationella avtal och författningar kräver inte direkt att endast en sjömansläkare som flaggstaten har godkänt har rättighet att ge ett läkarintyg för arbetande ombord på ett fartyg som hör till flaggstaten i fråga. Nu för tiden godkänner i praktiken en del av flaggstaterna på vissa villkor läkarintyg som har utfärdats av andra flaggstaters sjömansläkare. I sjöarbetskonventionen (FördrS 52/2013, MLC) som Internationella arbetsorganisationen (ILO) godkänt år 2006 och som trätt i

kraft internationellt i augusti 2013 finns det detaljerade bestämmelser om medicinsk information om sjömän och om vem som kan ge ett läkarintyg som förutsätts av sjömän som arbetar ombord på fartyg. Det finns också bestämmelser om krav på hälsotillståndet och läkarintyg i den internationella konventionen angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (FördrS 22/1984, STCW). På Europeiska unionens nivå finns det bestämmelser med motsvarande innehåll i rådets direktiv om genomförande av det avtal som ingåtts av European Community Shipowners' Associations (ECSA) och European Transport Workers' Federation (ETF) om 2006 års konvention om arbete till sjöss och om ändring av direktiv 1999/63/EG (2009/13/EG). Dessutom finns det bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv om minimikrav på utbildning för sjöfolk 2008/106/EG.

De internationella bestämmelserna om sjöfolks hälsotillstånd och läkarintyg, som binder Finland, har implementerats till att bli en del av den nationella lagstiftningen i och med lagen om läkarundersökning av fartygspersonal och lagen om godkännande av läkare som sjömansläkare (47/2009).

Med anledning av ovan nämnda skäl är det motiverat att i Finland godkänna läkarintyg för fartygspersonal som utfärdats av utländska sjömansläkare. Det finns inget hinder för sådan här praxis i internationella författningar eller avtal. Förutsättningen är att sjömansläkaren är godkänd i en sådan stat som har godkänt 1978 års internationella konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning och ILOs sjöarbetskonvention från 2006. En förutsättning för att intyget ska bli godkänt är åtminstone att namnet på den utländska läkaren ska finnas i en förteckning över godkända sjömansläkare i staten i fråga. Det är sannolikt att det finländska välfungerande och kundnära systemet med sjömansläkare även i framtiden är det huvudsakliga system som används för att utföra läkarundersökningar av fartygspersonalen. Läkarundersökningar av fartygspersonal som utförs av utländska sjömansläkare kan utnyttjas när externa omständigheter så kräver.

2 Propositionens konsekvenser

En del av fartygen rör sig inom avlägsna områden och kommer sällan eller inte alls till Finland och till fartygspersonalen hör allt flera utländska arbetstagare som inte besöker Finland när de ingår anställningsförhållandet och inte annars heller. Om utländska läkarintyg kan godkännas i Finland skulle rederierna inte längre åsamkas kostnader för att en finländsk sjömansläkare reser utomlands för att utföra läkarundersökningar av rederiets arbetstagare och arbetstagarna skulle inte behöva resa till Finland endast för att genomgå en läkarundersökning.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Propositionen har behandlats i augusti 2014 i delegationen för sjömansärenden och i dess hälsovårdssektion. Delegationen och dess hälsovårdssektion stödde den föreslagna ändringen.

I delegationen är följande representerade: arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, kommunikationsministeriet, Trafiksäkerhetsverket, Rederierna i Finland rf, Finlands Maskinbefälsförbund rf, Finlands Sjömans-Union FSU rf, Finlands Skeppsbeälsförbund ry och som sakkunnig Passagerarfartygsföreningen i Finland ry.

I delegationens hälsovårdssektion är följande representerade: social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, Arbetshälsoinstitutet, Trafiksäkerhetsverket, Finlands Sjömans-Union FSU rf, Rederierna i Finland rf, Finlands Maskinbefälsförbund rf och Finlands Skeppsbeälsförbund ry.

Utlåtanden om propositionen har erhållits av arbets- och näringsministeriet, kommunikationsministeriet, Trafiksäkerhetsverket, Arbetshälsoinstitutet, Rederierna i Finland rf, Finlands Maskinbefälsförbund rf, Finlands Sjömans-Union FSU rf och Ålands landshövdingens regering.

I utlåtandena har den föreslagna förändringen vunnit understöd.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015. Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om läkarundersökning av fartygspersonal

I enlighet med riksdagens beslut
föres till lagen om läkarundersökning av fartygspersonal (1171/2010) en ny 9 a § som följer:

9 a §

Utländskt läkarintyg för fartygspersonal

Läkarundersökning av en person som hör till fartygspersonalen och som arbetar ombord på ett finländskt fartyg kan utföras även utomlands i en sådan stat som har godkänt 1978 års internationella konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (FördrS 22/1984) samt sjö-

arbetskonventionen från 2006 (FördrS 52/2013).

Läkaren som utför läkarundersökningen ska ha rätt att i den stat där undersökningen utförs utföra läkarundersökning av fartygspersonal. Ur läkarintyget ska uppgifter som avses i 9 § 2 mom. framgå. Läkaren ska utfärda intyget för läkarundersökningen av fartygspersonal på engelska.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 16 oktober 2014

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

ANTTI RINNE

Social- och hälsovårdsminister *Laura Rätty*